

IMPLICAREA FONPC ÎN SPRIJINUL REFUGIAȚILOR UCRAINENI

IMPLICAREA FONPC ÎN SPRIJINUL REFUGIAȚILOR UCRAINENI

Cercetare realizată de echipa FONPC: Daniela Maria Boșca și Cătălina Butincu

Raport realizat de: Claudia Petrescu și Irina Opincaru

Supervizare: Hortensia Pașalău

Aceasta cercetare și raportul au fost realizate cu sprijinul

*ARC Romania prin programul „Fondul Speranță pentru Ucraina. Putere de la toți”
destinat sprijinirii organizațiilor care oferă sprijin pe termen scurt și mediu persoanelor
care părăsesc Ucraina*

și

*CARE - confederație globală care luptă de peste 75 de ani împotriva sărăciei și
injustiției sociale, prin programul coordonat și implementat la nivel național de
Fundația SERA România (organizație neguvernamentală, non-profit, privată, care
activează de 26 de ani în domeniul protecției copilului și al promovării drepturilor
copiilor din România) cu sprijinul FONPC (Federația Organizațiilor Nonguvernamentale
pentru Copii)*

Cuprins

Lista figurilor	3
Lista tabelelor	4
FONPC.....	5
Prezentarea organizației.....	5
Implicarea FONPC în criza refugiaților din Ucraina	7
Introducere	7
Răspunsul acordat de România de la începutul crizei din Ucraina	10
Mecanisme de coordonare	12
Politici publice	14
Implicarea organizațiilor membre FONPC în criza din Ucraina	17
Informații generale	17
Sprijin direct acordat în Ucraina.....	20
Sprijin acordat refugiaților ucraineni în România	21
Resurse umane implicate	25
Resurse financiare mobilizate.....	28
Relația cu autoritățile publice	29

Lista figurilor

Figura 1. Distribuția organizațiilor respondente în funcție de forma juridică.....	17
Figura 2. Distribuția organizațiilor respondente în funcție de regiunea în care activează	17
Figura 3. Tipul intervenției FONPC în criza umanitară din Ucraina	18
Figura 4. Experiența la nivel de organizație în aria de acțiune desfășurată pe timpul stării de urgență.....	19
Figura 5. Sprijin direct oferit în Ucraina de la declanșarea războiului	20
Figura 6. Tipul sprijinului direct acordat în Ucraina	21
Figura 7. Tipul de asistență acordată în România	21
Figura 8. Tipuri de servicii de bază oferite în România.....	22
Figura 9. Sprijin pentru transportul refugiaților	23
Figura 10. Servicii de protecție oferite refugiaților	23
Figura 11. Servicii de asistență financiară.....	24
Figura 12. Servicii suport de educație pentru copii	24
Figura 13. Donații materiale colectate și distribuite.....	25
Figura 14. Ați fost nevoiți să angajați oameni noi?.....	27
Figura 15. Sursa donațiilor/ finanțărilor primite	29
Figura 16. Ați întâmpinat piedici care țin de legislația locală sau națională în desfășurarea activității/ intervenției?.....	30
Figura 17. Cum a funcționat relația cu instituțiile statului cu care ați venit în contact în contextul activităților legate de războiul din Ucraina?	30

Lista tabelelor

Tabel 1. Punctele de frontieră deservite de organizațiile membre FONPC.....	18
Tabel 2. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul de refugiați ucraineni sprijiniți de organizațiile membre FONPC	19
Tabel 3. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul persoanelor implicate în activități legate de războiul din Ucraina.....	26
Tabel 4. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul voluntarilor implicați în activități legate de războiul din Ucraina.....	26
Tabel 5. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul persoanelor nou angajate pentru derularea activităților legate de războiul din Ucraina	27
Tabel 6. Măsuri ale tendinței centrale privind suma de bani totală cheltuită pentru sprijinirea persoanelor afectate de război până în prezent (EURO)	28
Tabel 7. Măsuri ale tendinței centrale privind suma de bani contractată pentru sprijinirea persoanelor afectate de război de la declanșarea lui până în prezent (EURO)	28

FONPC

Prezentarea organizației

Înființată în anul 1997, FONPC există cu și pentru membrii săi, 65 de ONG-uri, în folosul copiilor și al comunității ghidându-se după principiile și prevederile statutare și promovând următoarele valori: identitatea/ autonomia membrilor, eficiență în comunicare și în acțiune, decizie democratică, solidaritate, deschidere, încredere, respect reciproc, echitate, consecvență/ continuitate, parteneriat, transparență, participare și implicare. În vederea atingerii obiectivelor propuse, FONPC lucrează în strâns parteneriat cu donatorii, finanțatorii, cu autoritățile locale și naționale și organizații neguvernamentale, organizații internaționale, instituții europene, societatea civilă, comunitatea și cu alți actori implicați în promovarea respectării Drepturilor Copilului.

Federația are un rol de monitorizare a drepturilor copilului, de influențare a politicilor publice din toate sectoarele drepturilor copilului: educație, social, sănătate, justiție etc.

Proiectele dezvoltate de FONPC de-a lungul anilor au venit în sprijinul ONG-urilor dar și al beneficiarilor direcți profesioniști, copii și familii. Cele 65 de ONG-uri membre ale FONPC sunt organizații de sine stătătoare care au aderat la o Cartă de valori comune, la un statut și au creat o voce comună și puternică.

Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil - FONPC și membri săi acordă sprijin umanitar către persoanele afectate de situația de conflict din Ucraina. FONPC a demarat un proces de monitorizare și coordonare a membrilor FONPC pentru a avea acțiuni coerente și complementare în această perioadă. Membrii FONPC acordă asistență umanitară pentru copiii și familiile care se refugiază din Ucraina în România. Printr-o coordonare cu autoritățile publice, FONPC și membrii săi vin în întâmpinarea nevoilor refugiaților ucraineni.

Pentru a asigura resursele necesare pentru copiii, femeile care părăsesc Ucraina și pentru a asigura un loc în care aceștia să se simtă în siguranță FONPC și membrii săi pun la dispoziție resurse materiale și umane. O parte dintre echipele membrilor FONPC și voluntarii acestora acționează pe teren, la punctele de trecere ale frontierei, pentru a acorda sprijin imediat copiilor și familiilor care au nevoie și care sunt marcați de experiența traumatică a războiului și a abandonării casei. O altă parte a membrilor FONPC s-au organizat și primesc refugiați în centrele/spațiile amenajate din țară (București, Vaslui, Ploiești, Satu-Mare, Galați etc).

De la începutul războiului și până în prezent România a primit și găzduit mii de refugiați. ONG-urile membre ale FONPC au mobilizat resurse și au sprijinit fiecare persoană care a avut nevoie de sprijin.

Aceste activități ale ONG-urilor reprezintă o contribuție esențială la asigurarea drepturilor omului ale refugiaților și ale altor migranți, inclusiv dreptul de a fi tratați cu demnitate și respect, accesul la servicii de sănătate și educație, la hrană adecvată, adăpost și îngrijire, dreptul la libertate de exprimare și securitate, pentru a solicita azil, precum și dreptul la protecție împotriva torturii și a altor rele tratamente și împotriva respingerii și expulzării colective.

Echipa FONPC și-a concentrat activitatea pe coordonarea acțiunilor dar și pe atragerea de fonduri, astfel încât ONG-urile care sunt pe teren să-și poată derula activitatea.

În același timp FONPC este parte Grupului de lucru “Copii și tineret”, organizat de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse prin Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție pentru a contribui la realizarea Planului Național de Răspuns al României la gestionarea crizei umanitare a refugiaților.

Federația participa activ la întâlnirile Grupului de Coordonare Strategică a Asistenței Umanitare (la nivelul Cancelariei Primului-ministru, sub coordonarea unei secretar de stat).

Colaborăm cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Departamentul pentru Situații de Urgență, Crucea Roșie, UNICEF, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, Cancelaria Primului Ministru, Platformele de ONG-uri.

Implicarea FONPC în criza refugiaților din Ucraina

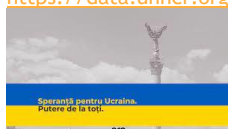
Introducere

Războiul din Ucraina a generat un val fără precedent de refugiații pentru Uniunea Europeană, și mai ales pentru țările din jur - Polonia, România, Moldova, Slovacia, Ungaria. Este cea mai mare criză de refugiați din lume în prezent conform datelor UNHCR și cu siguranță cea mai importantă pentru Europa după cel de-al doilea război mondial. Din acest motiv, răspunsul oferit de instituțiile publice, dar mai ales de organizațiile neguvernamentale și cetățeni a fost unul de o amploare extrem de mare.

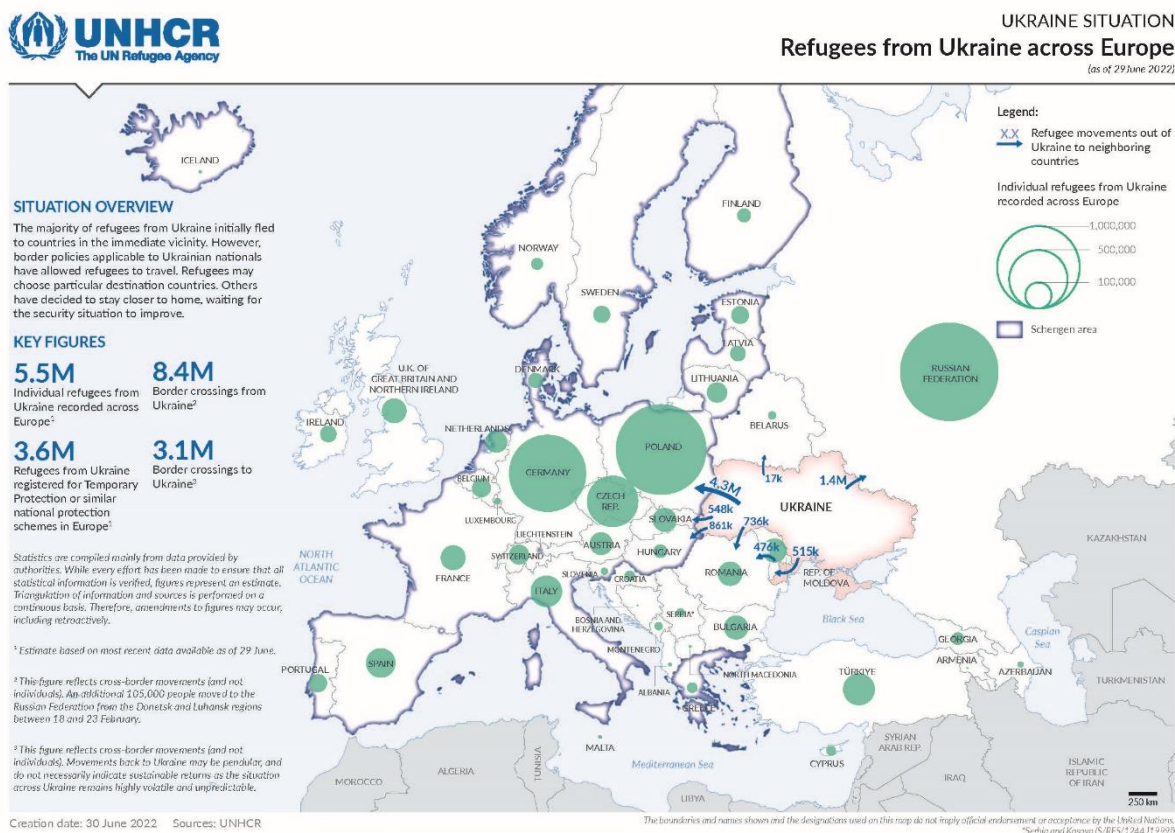
Pentru cei mai mulți dintre cei care au fost obligați să treacă granița pentru a se adăposti din calea războiului, plecarea s-a realizat în mare grabă, cu foarte puține lucruri asupra lor, fără a ști unde vor putea locui, fapt ce a determinat o nevoie imensă pentru asistență umanitară. Capacitatea instituțiilor publice de răspuns la această criză a refugiaților a fost bună, dar nu suficientă dat fiind numărul mare ale celor care au trecut granițele. Mobilizarea societății civile, cetățeni și organizații neguvernamentale, a fost extrem de importantă pentru a oferi un răspuns adecvat și rapid la problemele refugiaților.

Datele UNHCR indică la data de 30 iunie 2022 un număr de 5,493,437¹ refugiați ucrainieni în afara țării și cca 7 milioane în interiorul Ucrainei (UNHCR, 2022). Dintre cei aproximativ 5.5 milioane de ucrainieni aflați în afara granițelor, 3,574,485 au aplicat pentru protecție temporară sau altă formă de protecție în țările unde au plecat. Începând cu 24 februarie 2022, un număr de 8,402,336 de ucrainieni au trecut granița, dintre aceștia 3,097,412 întorcându-se. Cifrele privind numărul de refugiați din țările Uniunii Europene de la granița cu Ucraina arătau un număr de aproximativ 1,2 milioane erau în Polonia, 83 de mii în România, 80 de mii în Slovacia, 26 de mii în Ungaria. Numărul ucrainienilor care au tranzitat aceste țări către cele din vestul Europei a fost cu mult mai mare. La finalul lunii iunie 2022, datele UNHCR arătat că numărul ucrainienilor aflați în Germania este de 867,000, al celor aflați în Cehia de peste 380 de mii, în Italia 141,562, în Spania peste 125,000, în Franța și Marea Britanie peste 91 de mii în fiecare, iar în Bulgaria aproximativ 84 de mii. (Harta 1)

¹ UNHCR, 2022, Ukraine situation: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location?secret=unhcrrestricted>

Harta 1. Situația refugiaților ucrainieni în Europa

Sursa: UNHCR, 2022, Ukraine Situation: Refugees from Ukraine across Europe - 2022-06-30

Atacurile asupra infrastructurii civile, a spitalelor, a școlilor au fost semnificative, fapt ce a determinat acest exod al populației, și în special al mamelor cu copii minori și vârstnicilor. În România 55% dintre cei care au trecut granița din Ucraina au fost femei, 29% minori, iar 16% bărbați. Mobilizarea ONG-urilor imediat după izbucnirea conflictului pentru a oferi asistență refugiaților a fost exemplară și a presupus acordarea de servicii și suport material la graniță, dar și ulterior în centrele de cazare sau în cele de tranzit în funcție de nevoi. Sprijinul oferit de către ONG-uri a fost personalizat și adaptat la nevoile refugiaților aflate într-o permanentă schimbare. Acest sprijin oferit poate fi împărțit în două categorii: cel oferit la graniță imediat după trecerea acestora și cel oferit ulterior pentru cei care au decis să rămână în România. Sprijinul oferit la punctele de trecere ale frontierei cu Ucraina sau cu Moldova a inclus oferirea de alimente neperisabile, mese calde, produse de igienă, medicamente, haine, cazare gratuită, consiliere juridică, psihologică, traducere, transport, orientare la granița dar și în orașe. Cel oferit ulterior a presupus oferirea de cazare și masă, dar și servicii sociale pentru copii și

famiile lor (servicii în centrele de zi, servicii de recuperare, consiliere psihologică, consiliere juridică etc), servicii educaționale, servicii de mediere pe piața muncii sau suport pentru accesarea serviciilor medicale.

Numărul mare de copii și tineri care au trecut granița din Ucraina și au rămas în România a determinat autoritățile publice, dar mai ales ONG-urile să găsească soluții pentru o mai bună integrarea socială și educațională a lor. Astfel pe lângă serviciile de cazare și masă, au fost dezvoltate o serie de servicii care să îi ajute să învețe limba română pentru a se putea înscrie în învățământul românesc (școli de vară, cursuri de limbă română), dar și care să îi ajute să depășească trauma provocată de război (servicii de sănătate mintală). ONG-urile care oferă servicii copiilor au fost printre cele mai active în această criză a refugiaților.

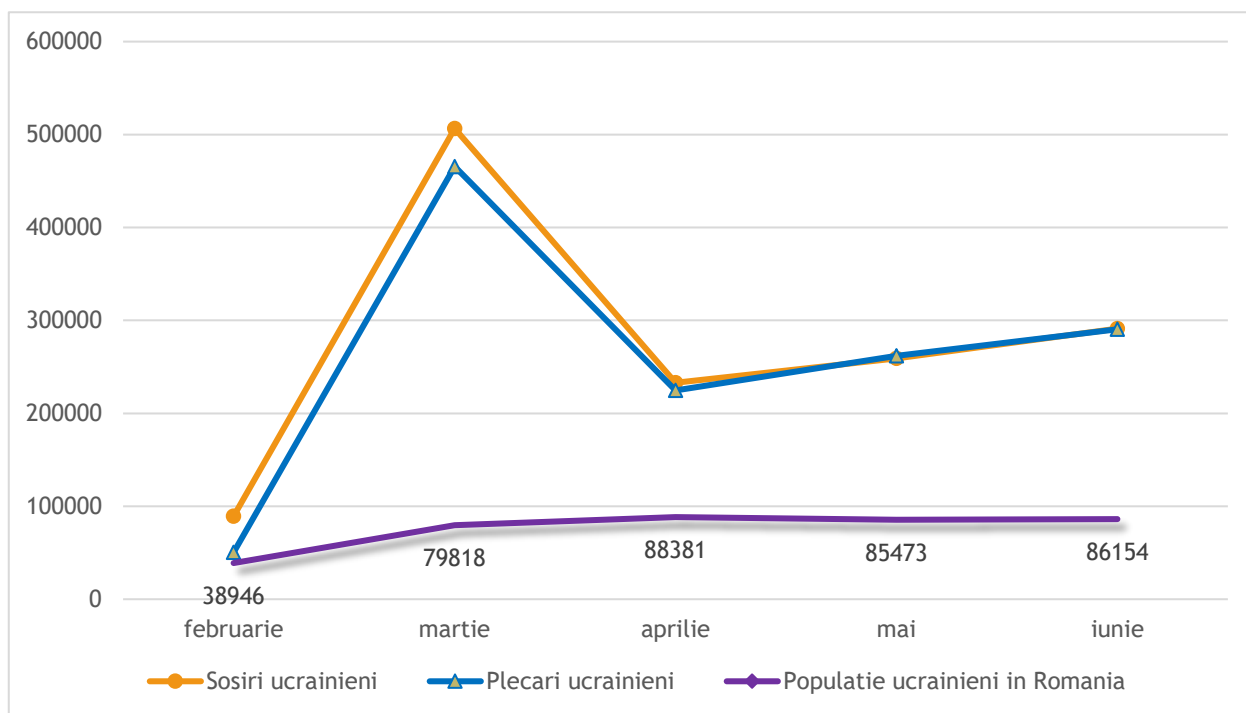
Raportul **Implicarea FONPC în sprijinul refugiaților ucrainieni** are ca scop analiza răspunsului oferit de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copii și organizațiile membre la criza refugiaților din Ucraina. El își propune să analizeze în ce a constatat sprijinul oferit refugiaților de către organizațiile membre și care au fost resursele pe care aceste ONG-uri le-au avut la dispoziție.

Metodologia de realizare a acestui raport a inclus analiza secundară de date privind refugiații din Ucraina (număr de refugiați, număr de refugiați care au solicitat protecție temporară, categorii de vârstă, gen), analiza de politici publice (măsurile de politică publică propuse de autoritățile publice pentru a răspunde crizei refugiaților), analiza documentelor sociale (rapoarte elaborate de alte ONG-uri, instituții publice) și sondaj online cu organizațiile membre FONPC.

Răspunsul acordat de România de la începutul crizei din Ucraina

În perioada 24 Februarie - 30 Iunie 2022 în România au intrat 1,378,997 ucrainieni atât pe la punctele de trecere ale frontierei directe, cât și prin cele cu Moldova conform datelor UNHCR² obținute de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Departamentul pentru Situații de urgență. Dintre aceștia 55% (510 de mii) sunt femei, 29% (275 mii) sunt minori, iar 16% (149 de mii) sunt bărbați. Un număr de 1,292,843 au părăsit România, fie către alte țări din Uniunea Europeană sau în afara acesteia, fie întorcându-se în Ucraina. Astfel în România au rămas 86,154 de ucrainieni, din care 42,207 au cerut protecție temporară. (Figura 1)

Figura 1. Evoluția fluxului de refugiați din Ucraina

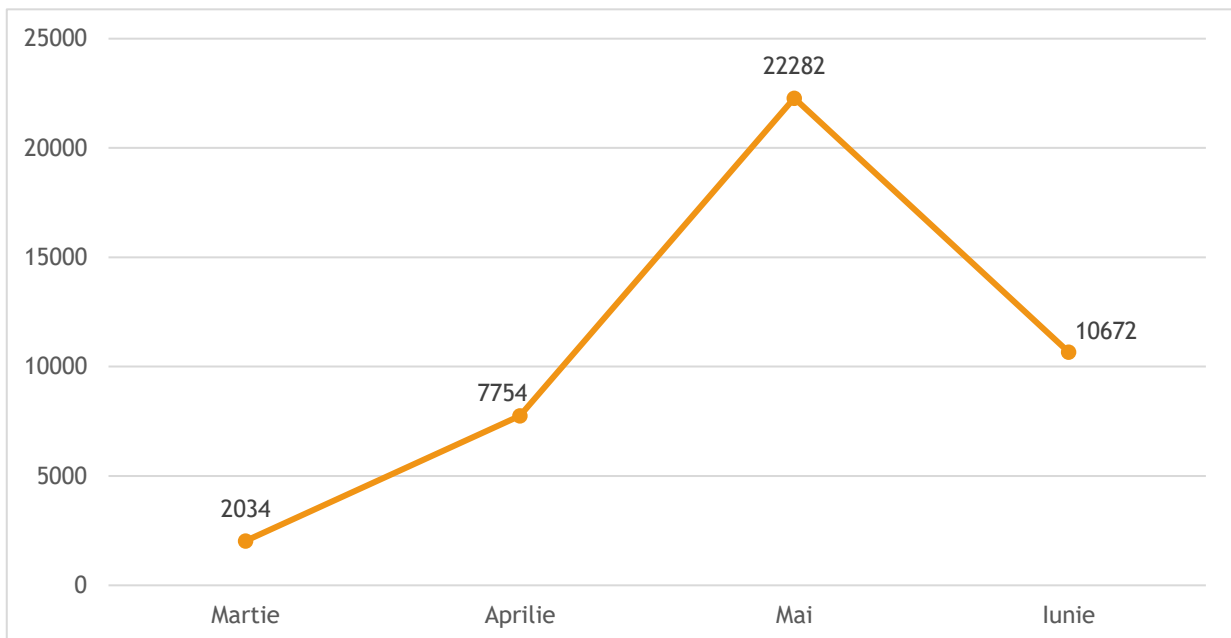

Sursa. UNHCR, 2022, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>

² UNHCR, 2022, Ukraine situation: Romania, Population movement trends in Romania, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>

Numărul beneficiarilor de protecție temporară pentru refugiații din Ucraina a crescut de la 2,034 în luna martie (în 18 martie 2022 a intrat în vigoare în România implementarea Directivei europene privind protecția temporară 2001/55/CE) la 7,754 în aprilie și la 22,282 în mai. În luna iunie numărul celor care au obținut protecție temporară și, implicit, permis de ședere temporară în România a scăzut la 10,672 de persoane. (Figura 2) Dintre cei 42,207 de ucrainieni care au obținut protecție temporară în România, 66% sunt de sex feminin, 39% sunt minori, 56% adulți și 5% persoane vârstnice³.

Figura 2. Evoluția numărului de beneficiari de protecție temporară

Sursa. UNHCR, 2022, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>

³ UNHCR, 2022, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine/location/10782>

Mecanisme de coordonare

Răspunsul la criza umanitară a refugiaților din Ucraina a presupus oferirea de intervenții extrem de diverse care să răspundă cât mai multor nevoi ale acestora de la cazare și alimente, la consiliere legală și psihosocială, acompaniere pe piața muncii, servicii de sănătate mintală, servicii de prevenire a violenței și abuzurilor, servicii educaționale etc. Toate aceste intervenții au fost oferite de către instituții publice diverse, organizații neguvernamentale, cetățeni și chiar agenți economici.

Cu scopul de a avea o intervenție integrată și coordona activitatea instituțiilor publice cu diferite atribuții ținând de aplicarea legii și funcționare de la toate nivelurile administrației centrale a fost stabilită o structură la nivelul Guvernului care a inclus **Task-Force decizional la nivel înalt** (sub coordonarea primului ministru), **Task Force operațional, denumit „Comisia Ucrainei”** (condus de șeful Cancelariei Prim-ministrului), și **Grupul de Coordonare Strategică a Asistenței Umanitare** (la nivelul Cancelariei Primului-ministru, sub coordonarea unei secretar de stat). Comisia Ucrainei, task force-ul operațional, a avut rolul de a supraveghea activitățile ministerelor implicate în gestionarea fluxului de refugiați. Grupul de Coordonare Strategică a Asistenței Umanitare a avut ca scop asigurarea cadrului strategic de răspuns umanitar și facilitarea cooperării între agenții și partenerii de la nivel național, european și internațional.

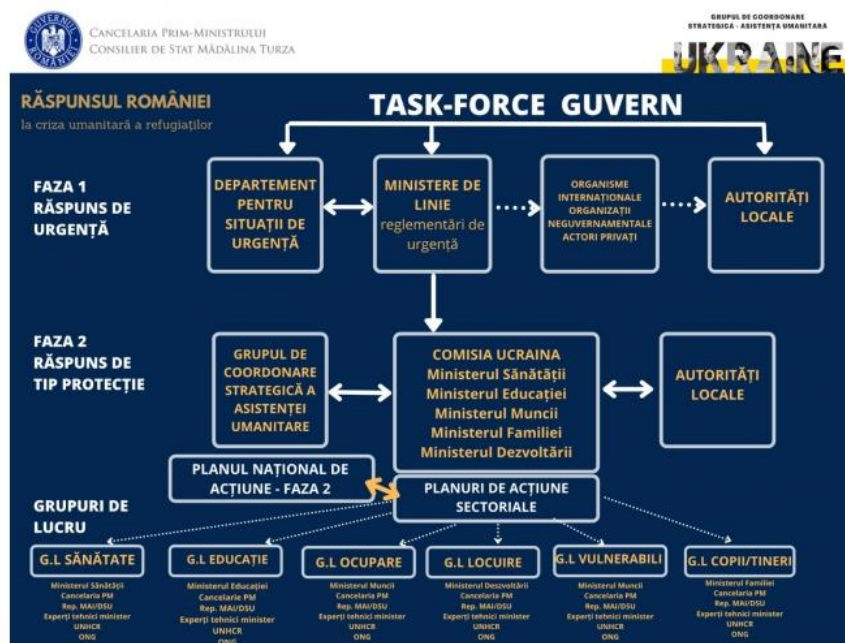
Intervențiile de răspuns ale României au fost structurate pe două niveluri: asistența de urgență (măsuri pe termen scurt) și protecția (măsuri pe termen mediu și lung). Asistența de urgență a fost oferită în principal de Departamentul pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și a inclus serviciile oferite la punctele de trecere a frontierei (adăpost de urgență, alimente, asistență medicală de bază etc). Asistența oferită la punctele de trecere a frontierei a fost completată de o serie de măsuri de politică publică adoptate de către ministere pentru a răspunde nevoilor refugiaților. Asistența de urgență a fost puternic susținută de organizațiile neguvernamentale, atât la punctele de trecere a frontierei, cât și în diferite locații.

Protecția refugiaților a inclus măsuri de protecție și incluziune pe termen mediu și lung pentru cei care au ales să locuiască în România. Aceste măsuri au fost elaborate de către șase grupuri

de lucru specifice pentru domeniile: locuire, ocupare, educație, sănătate, persoane vulnerabile, copii și tineri. Elaborarea acestor măsuri sectoriale a fost coordonată de către Grupul de Coordonare Strategică a Asistenței Umanitare din cadrul Cancelariei Prim-Ministrului, iar măsurile propuse au fost incluse în planuri sectoriale de acțiune și ulterior incluse în Planul național de măsuri cu privire la protecția și incluziunea persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiare de protecție temporară în România (aprobat prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 100/ 29.06.2022). Aceste măsuri specific celor 6 domenii au fost elaborate în colaborare cu experții din ministerele omoloage, agențiile ONU și reprezentanții societății civile. (Figura 3)

Figura 3. Răspunsul României la criza umanitară a refugiaților - structura de decizie și coordonare

Sursa: <https://www.gov.ro/ro/ucraina-impreama-ajutam-mai-mult>

La nivelul Înaltului Comisariat ONU pentru Refugiați (UNHCR) a fost stabilit un Plan de răspuns pentru refugiați (RRP). Acest Plan a adus laolaltă agenții ale ONU, organizații internaționale naționale și internaționale, precum și alte organizații parteneri pentru a sprijini Guvernul în

protejarea și asistarea refugiaților. Pentru a răspunde eficient crizei refugiaților au fost înființate 7 grupuri de lucru la care participă organizații internaționale și organizații neguvernamentale naționale: Grupul de lucru pentru coordonarea între agenții, Grupul de lucru Protecție (cu 2 sub-grupuri - unul pe protecția copilului și al doilea pe educație), Grupul de lucru Sănătate (cu un sub-grup dedicat sănătății mentale și suportului psihosocial), Grupul de lucru nevoi de bază, Grupul de lucru Asistență financiară, Grupul de lucru Informare și Management, Grupul de lucru Protecție împotriva exploatării sexuale.

Politici publice

Gestionarea situației refugiaților din Ucraina a presupus coordonarea eforturilor actorilor naționali și locali cu atribuții în domeniu. Astfel în 27 februarie 2022 a fost creat la nivelul Guvernului un task force având ca principale responsabilități monitorizarea situației și coordonarea măsurilor la nivelul structurilor guvernamentale pentru asigurarea funcționării tuturor serviciilor publice. Acest task force a fost stabilit prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 15/27.02. 2022 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina. OG 15/2022 prevede utilitățile de primă necesitate de care cetățenii ucrainieni pot beneficia pe perioada staționării temporare în cadrul taberelor temporare de cazare și asistență umanitară sau în alte locații de cazare stabilite de comitetele județene/al Municipiului București pentru situații de urgență: hrană, îmbrăcăminte, produse de igienă personală, asistență medicală, dreptul de a fi incluși în programele naționale de sănătate publică ce au drept scop prevenirea, supravegherea și controlul bolilor transmisibile, în situațiile de risc epidemiologic. De asemenea copiii neînsoțiți beneficiază de protecția specială prevăzută de legea 272/ 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Costurile pentru cheltuielile generate de asigurarea utilităților de primă necesitate sunt asigurate de la bugetul de stat prin bugetul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Pentru asigurarea cazării refugiaților din Ucraina a fost adoptată HOTĂRÂREA nr. 315/5.03.2022 pentru aprobarea valorii maxime a costurilor aferente cazării în locațiile stabilite de comitetele județene/al municipiului București pentru situații de urgență pentru cetățenii străini sau apatrizii aflați în situații deosebite care provin din zona conflictului armat din Ucraina și care

nu solicită o formă de protecție potrivit Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, precum și pentru alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2022, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Afacerilor Interne. Conform acestei hotărâri de guvern cuantumul sumei acordate pentru cazare a fost de 100 lei pe zi / persoană și chiar 230 de lei pe zi / cameră, dacă erau cazați mai mulți refugiați. Aceste sume nu au fost acordate, legislația fiind modificată prin HOTĂRÂREA 352/ 21.04.2022 astfel încât suma acordată pentru o noapte de cazare pentru un refugiat să fie de 50 de lei.

ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 20/ 7.03.2022 privind modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri de sprijin și asistență umanitară completează prevederile OG 15/ 27.02.2022 și introduce noi măsuri de sprijin ale refugiaților în domenii precum ocuparea, educația, sănătatea, protecție socială (copii neînsoțiți, persoane cu dizabilități), transport. Aceste măsuri de sprijin vin să răspundă în mod mai eficient nevoilor refugiaților care au decis să se stabilească în România, dar și celor care doar tranzitează țara (ex. transport gratuit pe CFR, cazare și hrană). În același timp OUG 20/ 7.03.2022 introduce și posibilitatea acordării protecției temporare pentru persoanele din Ucraina conform Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022.

Protecția temporară conform Legii 122/2006 privind azilul în România este o ”procedură cu caracter excepțional menită să asigure, în cazul unui flux masiv sau al unui flux masiv iminent de persoane strămutate din țări terțe care nu se pot întoarce în țara de origine, protecție imediată și temporară unor astfel de persoane, în special dacă există și riscul ca sistemul de azil să nu poată procesa acest flux fără efecte adverse pentru funcționarea sa eficientă, în interesul persoanelor în cauză și al altor persoane care au nevoie de protecție”. Durata protecției temporare este de 1 an, cu posibilitatea de prelungire automată cu perioade de 6 luni, pentru maximum un an. Principalele drepturi ale persoanelor care beneficiază de protecție temporară sunt:

- de a li se elibera un document prin care li se acordă permisiunea de a rămâne pe teritoriul României;
- de a fi angajați în muncă de persoane fizice sau juridice, de a desfășura activități independente, respectând regulile aplicabile profesiei, precum și activități precum

oportunități educative pentru adulți, pregătire vocațională și experiență practică de lucru, în condițiile legii;

- de a beneficia, la cerere, de asistența necesară pentru întreținere, în situația în care nu dispun de mijloacele materiale necesare;
- de a primi gratuit asistență medicală primară și tratament corespunzător, asistență medicală spitalicească de urgență, precum și asistență medicală și tratament gratuit în cazurile de boli acute sau cronice care îi pun viața în pericol iminent, prin sistemul național de asistență medicală de urgență și de prim ajutor calificat.
- dreptul la educație în unitățile de învățământ din România în aceleași condiții și cu finanțare din aceleași bugete ca pentru antepreșcolarii, preșcolarii și elevii români;
- dreptul la cazare gratuită în internatele școlare, alocație de hrană, dreptul la cazarmament, respectiv: rechizite, îmbrăcăminte, încălțăminte, manuale.

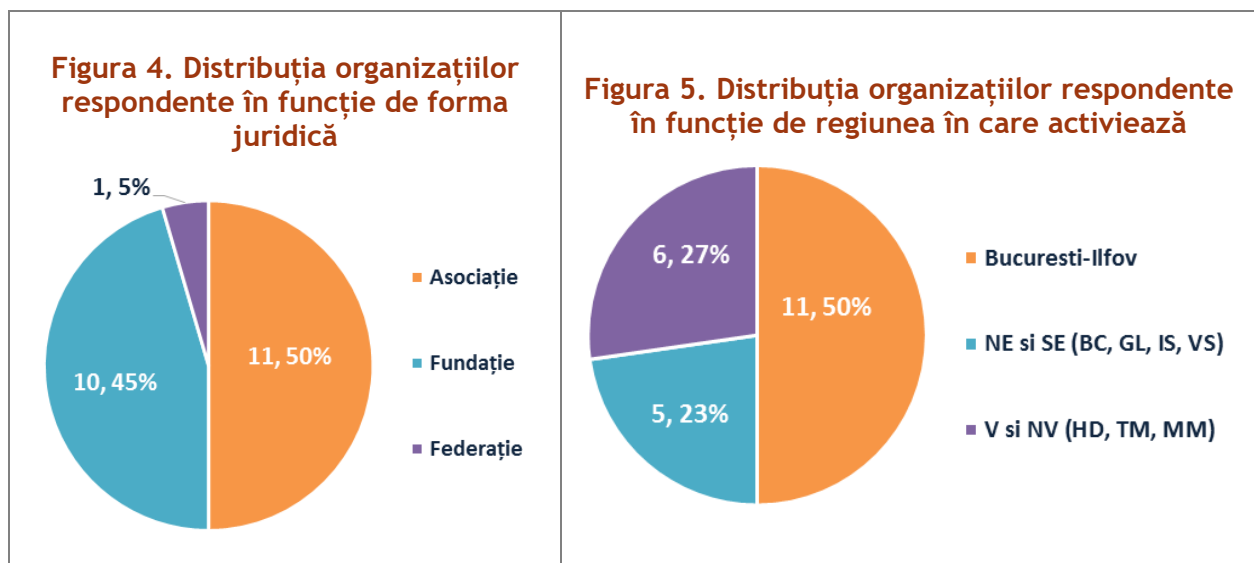
Măsurile propuse în cele șase grupuri de lucru coordonate de Grupul de Coordonare Strategică a Asistenței Umanitare din cadrul Cancelariei Prim- Ministrului, au fost incluse în Planul național de măsuri cu privire la protecția și incluziunea persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiare de protecție temporară în România. Acesta a fost aprobat prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 100/ 29.06.2022 privind aprobarea și implementarea Planului național de măsuri cu privire la protecția și incluziunea persoanelor strămutate din Ucraina, beneficiare de protecție temporară în România. Planul Național include o varietate de intervenții esențiale, pe șase domenii cheie: ocupare, sănătate, educație, locuire, copii și tineri și persoane vulnerabile. Planul vizează asigurarea unui pachet integrat de măsuri de protecție pentru refugiații ucrainieni pe perioada protecției temporare și a prelungirii acesteia.

Implicarea organizațiilor membre FONPC în criza din Ucraina

Informații generale

Detaliile implicării FONPC în criza din Ucraina au fost colectate prin distribuirea unui chestionar în rândul organizațiilor membre la care au răspuns 25 de organizații, din cele aproximativ 65. Un număr de 22 dintre organizațiile respondente au derulat activități de sprijin pe parcursul crizei din Ucraina și au fost incluse în analiză.

Dintre organizațiile respondente, 11 sunt asociații, 10 fundații și 1 federație (Figura 4). Din punct de vedere regional (Figura 5), jumătate dintre acestea acționează în regiunea București-Ilfov, 5 în regiunea de Est, Nord-Est și Sud-Est (județele Bacău, Galați, Iași și Vaslui) și 6 în regiunile Vest și Nord-Vest (Hunedoara, Timiș, Maramureș).

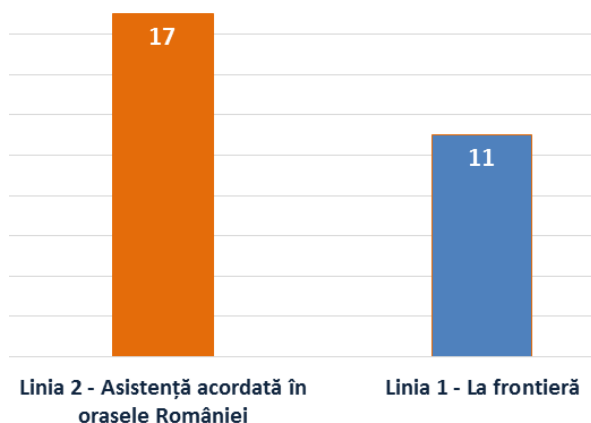

Organizațiile membre FONPC au acordat asistență în criza din Ucraina atât în linia 1, în diferite puncte de frontieră (11 organizații), cât și în linia a 2-a, în orașele României (17 organizații, Figura 6). De asemenea, una dintre organizațiile respondente s-a implicat și în asigurarea bunurilor de strictă necesitate pentru familiile găzduite în centrele de asistare a refugiaților din orașele din Ucraina apropiate de granița cu România.

Din punct de vedere regional, organizațiile din Vest au fost implicate mai degrabă în asistență oferită în orașele României, pe când organizațiile din București-Ilfov și din Est s-au implicat în

egală măsură atât la graniță cât și în orașele în care funcționează. Punctele de frontieră deservite (Siret, Isaccea, Albița, Sighet, Halmeu, Stanca Costești, Giurgiulești și Oancea) și numărul de organizații active în fiecare zonă sunt evidențiate în Tabelul 1 de mai jos.

Figura 6. Tipul intervenției FONPC în criza umanitară din Ucraina

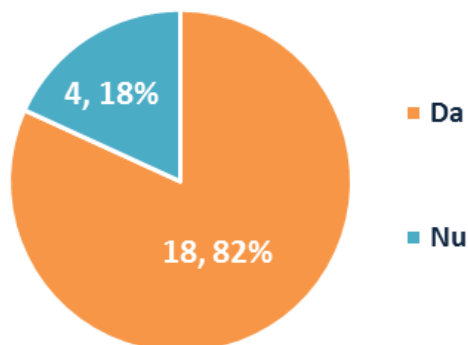

Tabel 1. Punctele de frontieră deservite de organizațiile membre FONPC

Punctul de frontieră	Numărul de organizații și regiunea din care provin
Siret	5 organizații din București-Ilfov și regiunea de Est
Isaccea	4 organizații din București-Ilfov și regiunea de Vest
Albița	3 organizații din București-Ilfov și regiunea de Est
Sighet	2 organizații din București-Ilfov
Halmeu	1 organizație din București-Ilfov
Stanca Costești	1 organizație din București-Ilfov
Giurgiulești	1 organizație din regiunea de Est
Oancea	1 organizație din regiunea de Est

Majoritatea organizațiilor implicate (18 din 22, Figura 7) declară că aveau, la nivel de organizație, experiență anterioară în aria de acțiune desfășurată pe timpul stării de urgență. Doar două dintre organizațiile din regiunea de Est și câte o organizație din București-Ilfov și regiunea de Vest au declarat că nu aveau experiență anterioară.

Figura 7. Experiența la nivel de organizație în aria de acțiune desfășurată pe timpul stării de urgență

De la începutul crizei din Ucraina, organizațiile membre FONPC au sprijin în total aproape 380000 de persoane refugiate cu o medie de peste 17.000 de persoane refugiate, și un maxim de 150.000 de refugiați. Tabelul 2 de mai jos prezintă principalele măsuri ale tendinței centrale privind numărul de refugiați ucraineni sprijiniți de organizațiile membre FONPC, per total și după regiunea în care activează organizația.

Tabel 2. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul de refugiați ucraineni sprijiniți de organizațiile membre FONPC

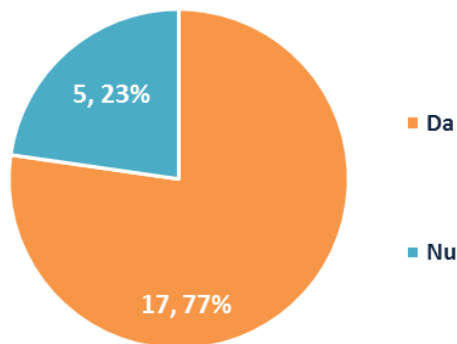
	Total refugiați	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	378755	17216	865	10	150000
București-Ilfov	370035	33640	2000	150	150000
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	6510	1302	1060	100	3000
V și NV (HD, TM, MM)	2210	368	45	10	2000

Diferențele regionale sunt importante în acest caz. Astfel, organizațiile din regiunea București-Ilfov au sprijinit cel mai mare număr de refugiați - 370000 de refugiați, cu o medie de aproape 34.000 de persoane, iar organizațiile din regiunea de Est au sprijinit în total 6500 de refugiați, cu o medie de 1300 de persoane și un maxim de 3000 de refugiați deserviți. În regiunea de Vest au fost sprijiniți în total peste 2000 de refugiați, cu o medie de aproape 400 de refugiați.

Sprijin direct acordat în Ucraina

Cele mai multe organizații respondente (17 din 22) au acordat și sprijin direct în Ucraina, oferit de la declanșarea războiului (Figura 8). Cele mai multe dintre aceste organizații funcționează în regiunea București-Ilfov. Doar 2 din cele 5 organizații din regiunea de Vest au acordat sprijin direct în Ucraina, cel mai probabil din cauza distanței mari față de graniță.

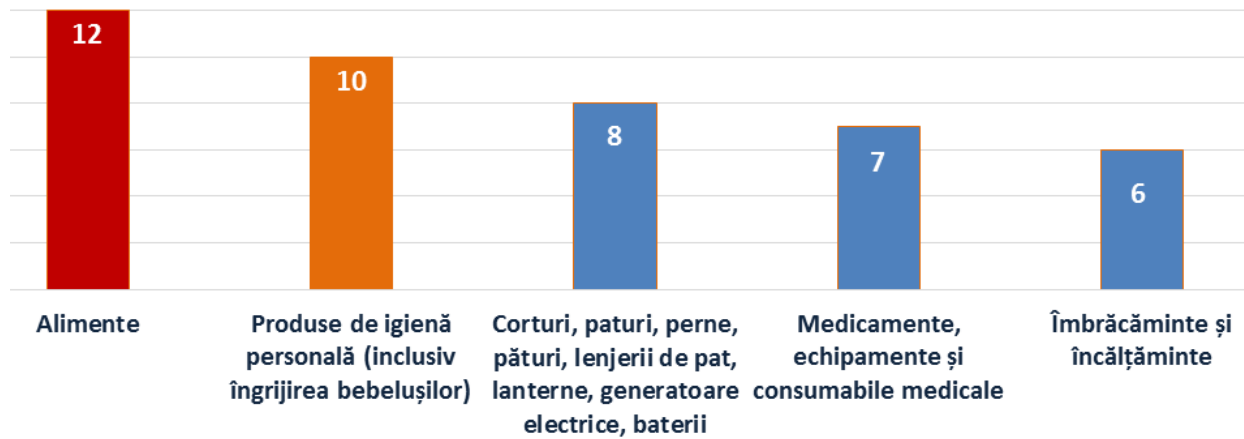
Figura 8. Sprijin direct oferit în Ucraina de la declanșarea războiului

Sprijinul a presupus în cele mai multe cazuri oferirea de alimente (12 organizații), produse de igienă personală, inclusiv pentru îngrijirea bebelușilor (10 organizații) și oferirea de corturi, paturi, perne, păaturi, lenjerii de pat, lanterne, generatoare electrice, baterii (8 organizații). Într-o măsură mai mică organizațiile au oferit medicamente, echipamente și consumabile medicale sau îmbrăcăminte și încălțăminte (Figura 9).

4 dintre organizațiile din regiunea București-Ilfov au oferit și alte tipuri de sprijin, precum organizarea de cursuri de formare pentru profesioniști, sprijin pentru ONG-uri, materiale educaționale și de recreere pentru copii, intervenții și evaluări psihologice de urgență sau plată personal specializat (asistent social, psiholog, traducători) pentru intervenție în centrele de tranzit partener. De asemenea, o organizație din regiunea de Vest a oferit jucării pentru copii și mobilier.

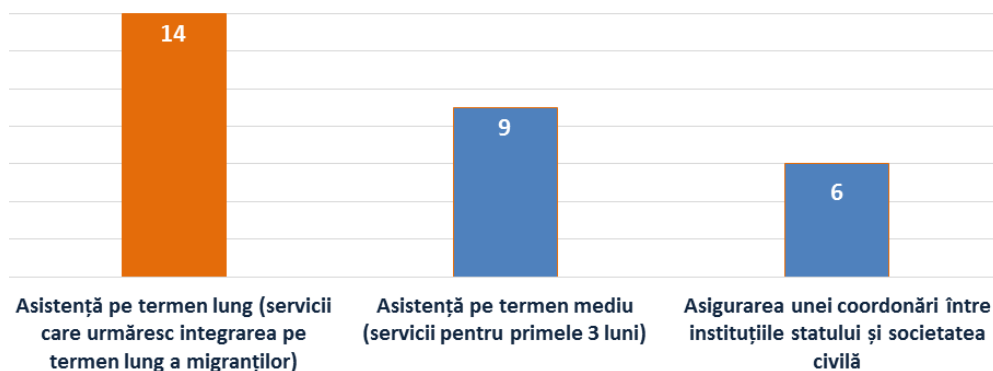
Figura 9. Tipul sprijinului direct acordat în Ucraina

Sprijin acordat refugiaților ucraineni în România

În România, organizațiile membre FONPC acordă în cele mai multe cazuri (14 organizații) asistență pe termen lung, prin oferirea de servicii care urmăresc integrarea pe termen lung a migranților (Figura 10). 9 organizații oferă asistență pe termen mediu, prin servicii pentru primele 3 luni, iar 6 organizații (5 din regiunea București-Ilfov) asigură coordonarea între instituțiile statului și societatea civilă. Organizațiile din regiunea Vest oferă exclusiv asistență pe termen lung.

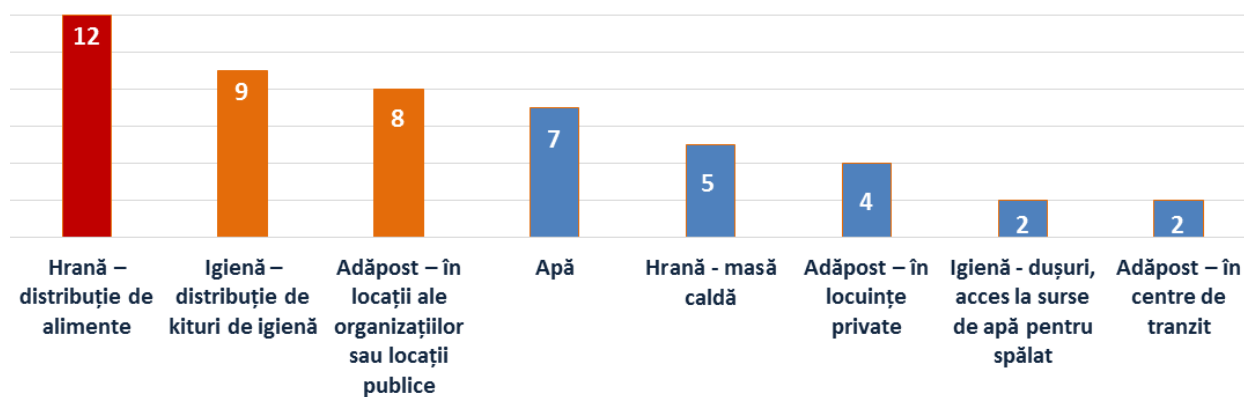
Figura 10. Tipul de asistență acordată în România

Serviciile de bază oferite includ distribuția de alimente (12 organizații), distribuția de kit-uri de igienă (9 organizații), oferirea de adăpost în locațiile ale organizațiilor sau în alte locații publice (8 organizații) și oferirea de apă (7 organizații). În cazuri mai puține organizațiile oferă mese calde (5 organizații), adăpost în locuințe private (4 organizații), acces la dușuri sau la surse de apă pentru spălat (2 organizații din București-Ilfov) sau adăpost în centre de tranzit (2 organizații). (Figura 11)

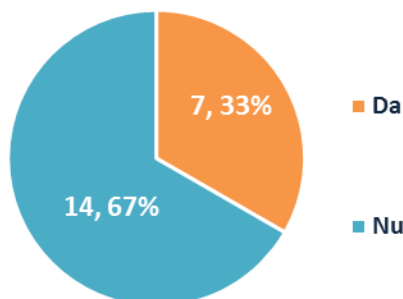
În regiunea București-Ilfov 3 dintre organizațiile membre FONPC au oferit de asemenea și alte tipuri de servicii de bază, precum transport, servicii de terapie și prim-ajutor psihologic, acces la servicii medicale, suport pentru vize și transport internațional. O organizație din regiunea Est (județul Galați) a asigurat produse necesare pentru dotarea punctelor de tranzit din vama Oancea și organizarea unui child friendly space în vama Giurgiulești. Aceeași organizație a plătit traducători pentru 24 sau 18 ore pe zi pentru deservirea unui număr unic de suport pentru refugiați. În regiunea Vest două dintre organizații au oferit îmbrăcăminte, încălțăminte, perne, pături, lenjerii de pat, lanterne, generatoare electrice, baterii, medicamente, echipamente și consumabile medicale și au facilitat o colecție de haine, jucării și mobilier.

Figura 11. Tipuri de servicii de bază oferite în România

În ceea ce privește transportul refugiaților, acest tip de serviciu este furnizat de doar 7 dintre organizații, 4 din regiunea București-Ilfov și 3 din regiunea Est (Figura 12).

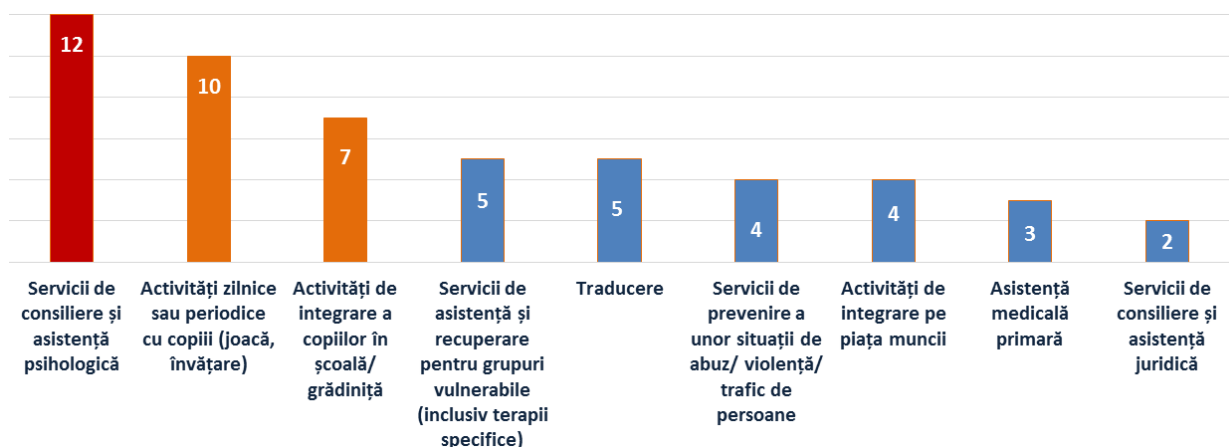
Figura 12. Sprijin pentru transportul refugiaților

Toate organizațiile respondente au oferit refugiaților ucraineni și diferite servicii de protecție (Figura 13), în principal servicii de consiliere și asistență psihologică (12 organizații), activități zilnice sau periodice cu copiii (10 organizații) sau activități de integrare a copiilor în școală sau grădiniță (7 organizații).

Un număr mai mic de organizații (5 organizații) au oferit de asemenea și servicii de asistență și recuperare pentru grupuri vulnerabile (inclusiv terapii specifice) sau servicii de traducere, iar 4 organizații au oferit servicii de prevenire a unor situații de abuz, violență sau trafic de persoane, precum și activități de integrare pe piața muncii. 3 organizații au oferit servicii de asistență medicală primară, iar 2 organizații servicii de consiliere și asistență juridică.

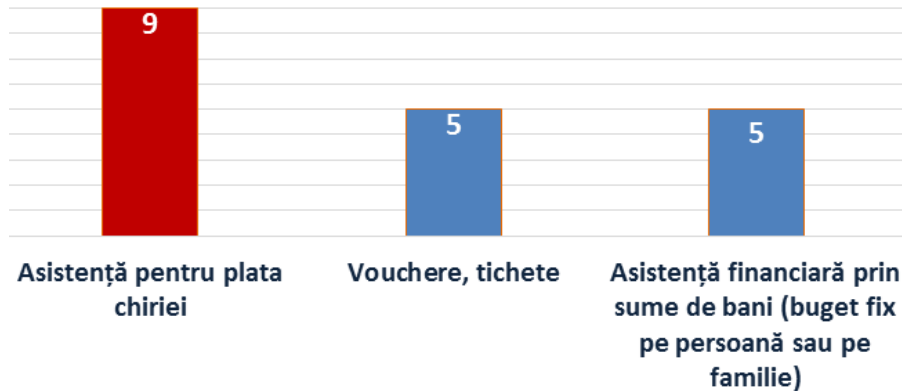
Figura 13. Servicii de protecție oferite refugiaților

Câteva dintre organizațiile membre FONPC au sprijinit refugiații ucraineni și prin oferirea de servicii de asistență financiară precum asistență pentru plata chiriei (9 organizații),

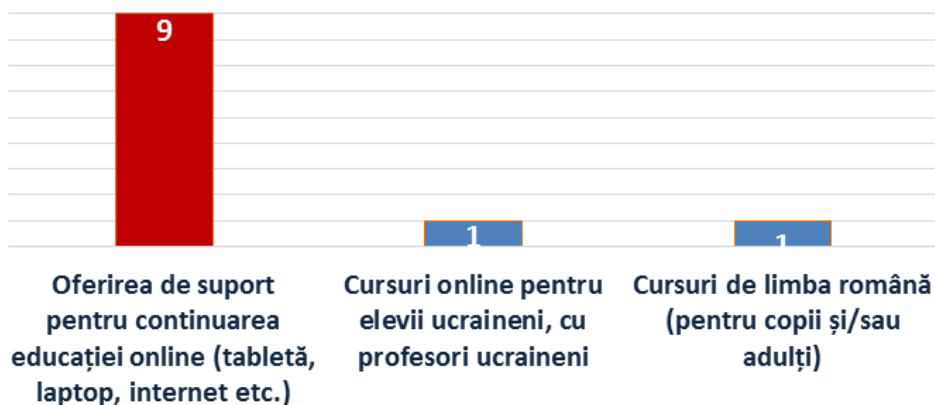
oferirea de tichete sau vouchere (5 organizații), precum și asistență financiară prin sume de bani (5 organizații). Una din organizațiile din București a sprijinit financiar alte ONG-uri care oferă servicii pentru refugiați. (Figura 14)

Figura 14. Servicii de asistență financiară

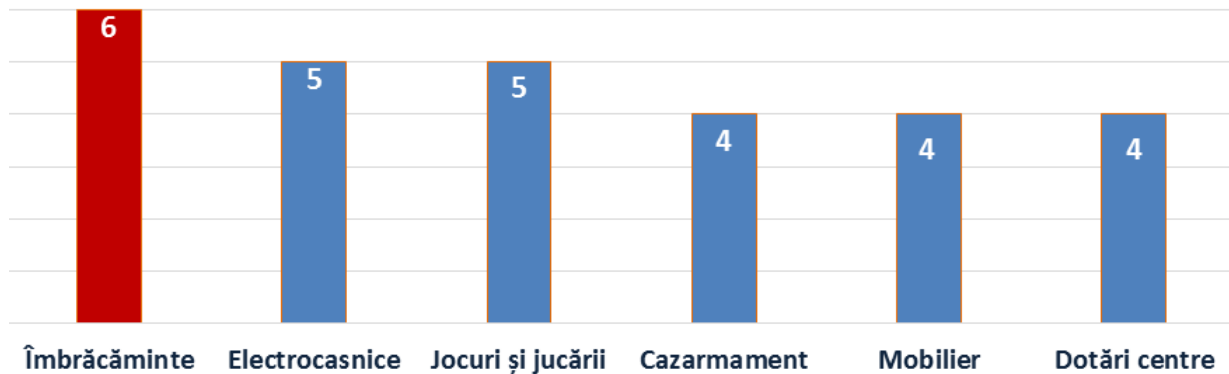
Serviciile specifice de educație pentru copii sunt oferite de un număr relativ mic de organizații - 5 organizații din regiunea București-Ilfov și câte 2 organizații din Est și Vest (Figura 15). Alte servicii precum organizarea de cursuri online pentru elevii ucraineni, cu profesori ucraineni sau organizarea de cursuri de limba română (pentru copii și/sau adulți) sunt oferite de o singură organizație din București. Alte astfel de servicii includ activități de educație non-formală, activități de socializare, jocuri și comunicare cu voluntarii, uneori facilitate de personal vorbitor de limba ucraineană.

Figura 15. Servicii suport de educație pentru copii

Câteva dintre organizațiile membre FONPC ai colectat și distribuit donații materiale în sprijinul refugiaților ucraineni (Figura 16). Acestea includ îmbrăcăminte (6 organizații), electrocasnice, jocuri și jucării (câte 5 organizații) și cazarmament, mobilier sau diverse dotări pentru centrele de tranzit (câte 4 organizații).

Figura 16. Donații materiale colectate și distribuite

Toate organizațiile respondente declară că vor continua acțiunile întreprinse în vederea susținerii refugiaților din Ucraina, pot susține această activitate și o consideră necesară.

Resurse umane implicate

Suportul oferit refugiaților pe parcursul crizei din Ucraina a necesitat implicare unui număr mare de resurse umane, atât angajați, cât și voluntari. Organizațiile membre FONPC au implicat un total de 661 de angajați și 1132 de voluntari în activități legate de războiul din Ucraina. În medie, au fost implicați 30 de angajați și 57 de voluntari. O analiză mai profundă a datelor obținute relevă importante particularități regionale reflectate în Tabelul 3 (angajați) și Tabelul 4 (voluntari) de mai jos.

Tabel 3. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul persoanelor implicate în activități legate de războiul din Ucraina

	Total angajați	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	661	30	10	1	300
București-Ilfov	551	50	15	6	300
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	55	11	10	5	15
V și NV (HD, TM, MM)	55	9	6	1	20

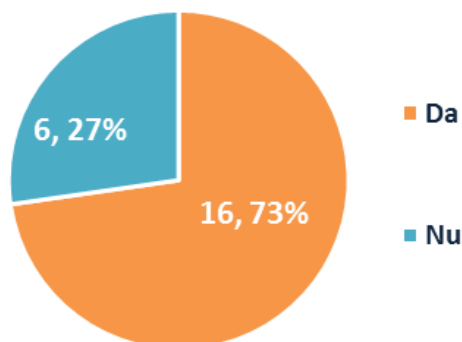
Tabel 4. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul voluntarilor implicați în activități legate de războiul din Ucraina

	Total angajați	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	1132	57	10	0	800
București-Ilfov	910	101	10	0	800
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	200	40	15	0	150
V și NV (HD, TM, MM)	22	4	2	0	14

Organizațiile din București-Ilfov mobilizează cele mai mari procente de angajați și voluntari, atât în total, cât și în medie. Organizațiile din Estul și Vestul țării au implicat un număr egal de angajați, de aproape 10 ori mai mic decât numărul de angajați implicați de organizațiile din București-Ilfov. Organizațiile din Vest au implicat cel mai mic număr de voluntari.

În vederea derulării activităților de sprijin în cele mai bune condiții, cele mai multe dintre organizații (16 din 22, Figura 17) au fost nevoite să angajeze personal nou. Toate organizațiile respondente din regiunea București-Ilfov s-au aflat în această situație.

Figura 17. Ați fost nevoiți să angajați oameni noi?

Numărul total al persoanelor nou angajate ajunge la 204, cu o medie de 12 persoane per organizație. Jumătate dintre organizații au angajat cel mult 5 persoane noi. Ca și în situația persoanelor implicate, organizațiile din București-Ilfov au angajat cel mai mare număr de persoane noi, iar organizațiile din Vestul țării cel mai mic număr de persoane noi.

Tabel 5. Măsuri ale tendinței centrale privind numărul persoanelor nou angajate pentru derularea activităților legate de războiul din Ucraina

	Total angajați noi	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	204	12	5	0	70
București-Ilfov	174	17	7	3	70
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	19	5	2	0	15
V și NV (HD, TM, MM)	11	4	1	0	10

Nevoia angajării de personal nou sau de implicare de noi voluntari este prevăzută de majoritatea organizațiilor și în viitor. Angajații sau voluntarii noi sunt necesari în roluri precum asistent social (6 organizații), psiholog sau psihoterapeut (7 organizații), educatori sau pedagogi sociali (5 organizații), translator (6 organizații), manager, coordonator sau administrator (5 organizații), medici sau asistenți medicali (1 organizație).

Resurse financiare mobilizate

Criza declanșată de războiul din Ucraina a implicat de asemenea mobilizarea unor resurse financiare importante - un total de peste 6 milioane de Euro până în prezent și un maxim de 3 milioane de Euro (Tabel 6). Suma contractată pentru sprijinirea persoanelor afectate de război de la declanșarea lui până în prezent este de asemenea crescută - un total de aproape 11 milioane de Euro, cu un maxim de 6 milioane de Euro (Tabel 7).

Tabel 6. Măsurile ale tendinței centrale privind suma de bani totală cheltuită pentru sprijinirea persoanelor afectate de război până în prezent (EURO)

	Suma totală	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	6139300	323121	32000	500	3000000
București-Ilfov	5853000	650333	70000	6000	3000000
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	186500	37300	42500	4000	60000
V și NV (HD, TM, MM)	99800	19960	3500	500	89000

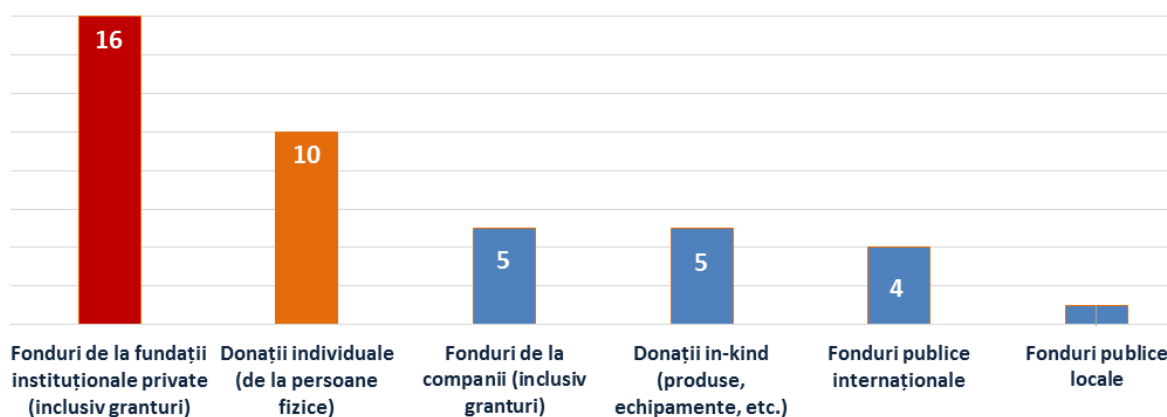
Tabel 7. Măsurile ale tendinței centrale privind suma de bani contractată pentru sprijinirea persoanelor afectate de război de la declanșarea lui până în prezent (EURO)

	Suma totală	Media	Mediana	Minim	Maxim
Total organizații FONPC	10739630	715975	100000	3500	6000000
București-Ilfov	9775000	1221875	300000	37000	6000000
NE și SE (BC, GL, IS, VS)	867200	216800	165000	97200	440000
V și NV (HD, TM, MM)	97430	32477	45000	3500	48930

La nivel regional, organizațiile din București-Ilfov au cheltuit și contractat sumele cele mai mari (între 91% și 95% din total. Organizațiile din Vestul țării au cheltuit și contractat sumele cele mai mici, aproape de 100 ori mai mici față de organizațiile din București. La nivelul fiecărei regiuni, câte o organizație declară sumele cele mai mari cheltuite sau contractate.

Donațiile sau finanțările au fost primite în majoritate covârșitoare (16 organizații din 22, Figura 18) sub formă de fonduri de la fundații instituționale private (inclusiv granturi), iar 10 organizații au obținut donații individuale, de la persoane fizice. 5 dintre organizații (doar una din Estul țării, celelalte din București-Ilfov) au obținut fonduri de la companii (inclusiv granturi) sau donații in-kind (produse, echipamente etc.), iar 4 organizații (toate din București-Ilfov) au beneficiat de fonduri publice internaționale. O singură organizație, din regiunea București-Ilfov a beneficiat de fonduri publice locale.

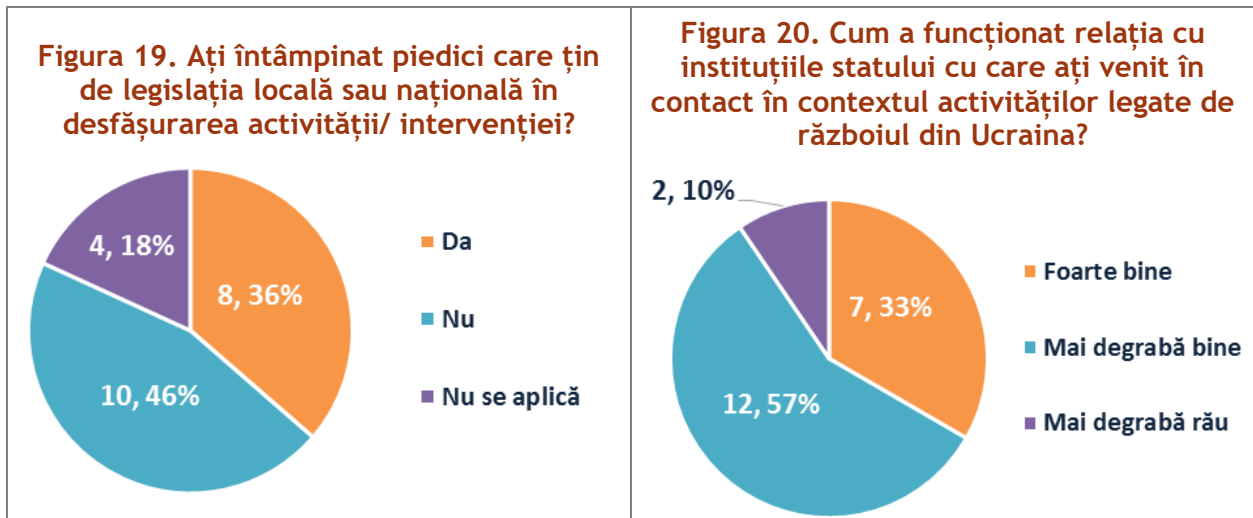
Figura 18. Sursa donațiilor/ finanțărilor primite

Sumele necesare continuării activității în următoarele 6-8 luni variază de la 15.000 Euro până la 6 milioane de Euro, probabil în funcție de dimensiunea sprijinului oferit de fiecare organizație. În medie, organizațiile declară că ar avea nevoie de 20.000-30.000 de Euro lunar pentru continuarea derulării activității de sprijin a refugiaților ucraieni.

Relația cu autoritățile publice

În derularea activității de sprijin a refugiaților ucraieni cele mai multe dintre organizații (10 din 22, Figura 19) declară că nu au întâmpinat piedici care țin de legislația locală sau națională. În plus, 19 dintre cele 22 de organizații respondente consideră că relația cu instituțiile statului cu care au intrat în contact în contextul activităților legate de războiul din Ucraina a fost una bună sau foarte bună. Nu au fost înregistrate diferențe notabile la nivel regional.

În viitor, relația cu instituțiile statului ar putea fi îmbunătățită prin creșterea transparenței (inclusiv prin publicarea de date agregate), flexibilității și rapidității în răspunsuri, precum și creșterea coerenței acțiunilor și a răspunsurilor la situațiile apărute. Creșterea coerenței de referă în aceeași măsură și la coerența în aplicarea unitară și cu celeritate a cadrului legal local și național. De asemenea, un aspect esențial este centralizarea nevoilor și a ofertelor de ajutor astfel încât refugiații să poată accesa serviciile de care au nevoie. Câteva citate ale respondenților ilustrează aceste aspecte.

La nivel de județe, aplicarea ordonanței pentru rambursarea costurilor pentru refugiați. Sunt județe în care autoritățile încă nu oferă suport nici familiilor care au cazat, nici instituțiilor private.

În continuare matching-ul nevoii beneficiarului cu capacitatea de cazare și servicii sociale nu se face. Sunt săli de sport amenajate impropriu pentru refugiați și servicii sociale la care nu ajung refugiați. Au fost contractate hoteluri de către stat în loc să fie accesate servicii sociale integrate oferite de ONG-uri.

La momentul inițial a fost o coordonare și o comunicare mai bună. La acest moment e dificil să găsești, centralizezi date privind refugiații și să îți poți forma o imagine care să reflecte nevoile lor în zonă, regiune așa încât să poți să răspunzi cât mai bine

nevoilor lor. Nu avem informații deloc despre activitatea serviciilor publice de asistență socială locale și nici nu a fost inițiată nici o coordonare în acest sens.

Statul va trebui să se implice în furnizarea de servicii de integrare pentru refugiații care doresc să rămână pe termen mai lung în România, indiferent dacă aceștia solicită sau nu protecția legală

România a fost pregătită pentru a oferi suportul necesar refugiaților aflați în tranzit, oferind condiții destul de bazice de cazare și masă, dar lipsind cu desăvârșire competențele și resursele umane, materiale și financiare destinate integrării refugiaților și rămânerii acestora pe termen mediu și lung pe teritoriul țării. În absența conștientizării rapide a acestor nevoi, fundațiile internaționale se vor retrage cu timpul, și vom face față unei veritabile crize a refugiaților, în sensul existenței a zeci de mii de oameni blocați într-un soi de "no man's land" românesc.

FONPC dorește să mulțumească partenerilor instituționali, membrilor FONPC pentru toate eforturile depuse, precum și donatorilor, partenerilor care au susținut aceste programe: CARE, ARC (Asociația pentru Relații Comunitare), La Voix De l'Enfant, Ambasada Franței, BCR. România.

Mulțumiri Organizațiilor membre ale FONPC care au participat la acest studiu:

Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil - FONPC
Fundația World Vision
Fundația Inima de Copil
Fundația Terre des hommes
Asociația Autism Baia Mare
Asociația de Ajutor AMURTEL Romania
Fundația FARA
SOS Satele Copiilor Romania
Fundația Star of Hope Romania
Societatea pentru Copii si Parinti
Fundația Internațională pentru Copil și Familie ”Dr. Alexandra Zugrăvescu”
Fundația PARADA
Fundația SERA Romania
Fundația de Sprijin Comunitar
Buna ziua Copii din Romania
Asociația Esperando
Fundația Serviciilor Sociale Bethany
Asociația FDP Protagonisti in educatie
Organizația CONCORDIA
YouHub Association
ADRA Romania
Asociația Casa Faenza
Asociația Umanitara Renaitre Romania
ASCHF-R
Fundația de Ajutor Medical Profilaxis